

De Dode Zee

Inleiding

Bij dit thema denken we na over de ligging van de Dode Zee. We proberen de kinderen uit te leggen wat voor bijzonder natuurverschijnsel dit meer is, hoe het zich ontwikkelt en wat de redenen daarvoor zijn. Ook is het mooi om te zien dat het meer ook in de Bijbel genoemd werd, Israël is echt het land van de Bijbel.

Doelstellingen

Na het lezen van de tekst kunnen de leerlingen iets vertellen over de 'locatie' van de Dode Zee.

De leerlingen kunnen uitleggen waardoor de Dode Zee steeds verder opdroogt.

De leerlingen ontdekken d.m.v. het proefje dat een voorwerp blijft drijven op zout water.

Doelgroep

Groep 7/8

Vakken en Kerndoelen

Oriëntatie op mens en wereld
Aardrijkskunde

Kerdoel 09a: Klimaten

De leerlingen kunnen de spreiding beschrijven van de belangrijkste klimaten op aarde. Ze kunnen deze klimaten typeren naar temperatuur- en neerslagkenmerken en **kunnen aangeven wat de gevolgen zijn voor mensen, dieren, planten, en landschappen.**

Kerdoel 50: **De leerlingen leren omgaan met kaart en atlas,** beheersen de basistopografie van Nederland, Europa en de rest van de wereld en ontwikkelen een eigentijds geografisch wereldbeeld.

Natuuronderwijs (Natuur & techniek)

Kerdoel 42: **De leerlingen leren onderzoek doen aan materialen** en natuurkundige verschijnselen, zoals licht, geluid, elektriciteit, kracht, magnetisme en temperatuur.

Les-idee

Gebruik de tekst om stukjes uit te lezen. Niet alles hoeft in de les precies aan de orde te komen. De tekst is zo geschreven dat leerlingen het ook prima zelf kunnen lezen. Bijvoorbeeld na de les, als extra werk of als leerstof.

Tijdsplanning

Inleiding (10 min.): Zonder dat u commentaar geeft leest u met elkaar de inleiding van de tekst voor leerlingen. Vraag of de leerlingen weten waar de Dode Zee ligt. Zorg ervoor dat u atlanten per 2 leerlingen of een grote kaart van Israël hebt, en kijk met de leerlingen naar de omgeving van de Dode Zee. (Google Earth geeft altijd een mooi effect alsof je echt ergens naartoe reist). Doe dit aan de hand van het stukje tekst onder het kopje **Waar ergens...?** Zo krijgen de leerlingen een idee van de geografische ligging.

Kern (20 min.): Haal samen met de kinderen de inhoud van het Bijbelverhaal over Lots vrouw naar boven. Wijs a.d.h.v. het kaartje erop dat dit verhaal in de buurt van de Dode Zee heeft plaatsgevonden. Bestaan Sodom en Gomorra nu nog? Vergelijk dit met de actuele kaart. "Ergens ten zuiden van de Dode Zee vond de bekende gebeurtenis plaats, dat toen Lot met zijn vrouw en dochters de verwoesting van Sodom en Gomorra ontvluchtte, zijn vrouw omkeek naar de plaats die ze verlaten had en veranderd werd in een zoutpilaar" (Dowly, 2000).

Maak aan de hand van 'de zoutpilaar' de overstap naar de verdieping op de kenmerken van het meer.

* zoutgehalte: "Geen ander water op aarde bevat zoveel zout (het is zelfs zes keer zo zout als de oceaan!) en heeft zo'n **hoge dichtheid**: je blijft er met gemak in drijven! De Dode Zee is zo zout omdat er alleen maar rivieren instromen en niet uit. (Prazdny, 2005)"

"De zee dankt haar naam aan het feit dat er bijna geen leven in voorkomt. Dat heeft te maken met het uitzonderlijk hoge zout- en mineraalgehalte van 30 procent...". (Donk, 2009)

* daling van de waterspiegel: Lees het kleine stukje onder het kopje droogte. Laat de kinderen 'brainstormen!!'.

“Het waterpeil in de Dode Zee daalt met ongeveer een meter per jaar, als gevolg van **verdamping** en mogelijk door het verleggen van rivieren door Israël en Syrië. Als er geen actie wordt ondernomen is de Dode Zee, met daarin het zoutste water ter wereld, volgens geologen over vijftig jaar verdwenen” (Novum/AP, 2006).

Kijk op de kaart naar de Jordaan en verduidelijk daarmee het punt van watergebruik door het gebruik van water voor **irrigatie**. “In de afgelopen jaren is de omvang sterk geslonken ten gevolge van het onttrekken van water aan de Jordaan voor irrigatie.” (Sizer, 1999)

Afsluiting(15 min.): Laat de leerlingen een proefje doen aan de hand van het bijgevoegde formulier. Eventueel aangepast aan de groepsleeftijd. Uiteraard hoeft het niet exact op deze manier uitgevoerd te worden, u kunt ook het aantal ‘materialen’ minderen.

Materialen

Proefje + materialen [proefjes met zout water, drijven....pdf](#)

Leerlingen tekst

Tekst als uitleg van het proefje

Geciteerde werken

Donk, M. B. (2009). *Israël en de Palestijnse gebieden*. Haarlem: Gottmer/Becht.

Dowly, T. (2000). *Israël, een onvergetelijk land*. Heereveen: Jongbloed.

Novum/AP. (2006, December 10). Nederland betaalt mee aan onderzoek Dode Zee. *Trouw* .

Prazdny, B. (2005). *Op bezoek in Israël*. Amsterdam: KIT Publishers.

Sizer, J. A. (1999). *Het Heilige Land - een panorama-*. Houten: Den Hertog.